

Ansvarsrapport 2023

Fungerande, säkra och hållbara
förbindelser med hjälp av
ansvarsfulla handlingar

Innehåll

Ledningens översikt	3
Transport- och kommunikationsverket Traficoms roll i samhället	4
Ansvarsledning vid Traficom	5
Utarbetandet av rapporten	6
Traficoms mål för hållbar utveckling	7
Handavtryck	8
Hälsa och välmående	9
Hållbara städer	15
Klimatgärningar	19
Fotavtryck	24

Ledningens översikt

Traficom är ett ämbetsverk för en fungerande och säker vardag för medborgare och organisationer. Genom vårt ansvarsfulla arbete säkerställer vi att trafiken och kommunikationen fungerar. Genom våra tjänster deltar vi på många sätt i livet för alla människor som bor i Finland. Vår styrka är en bred sakkunskap inom trafik, kommunikation, information och cybersäkerhet.

Vår verksamhet baserar sig på ansvarsfullhet, tillit och samarbete. Till ämbetsverkets viktigaste resurser och påverkanskanaler hör ett aktivt intressentgruppsarbete. Vi bygger och utvecklar kontinuerligt ett samarbete som grundar sig på öppen dialog. Ämbetsverkets mål är att träffa intressentgrupper i så stor omfattning som möjligt i olika sammanhang i Finland och internationellt. Ämbetsverkets sakkunniga syns och påverkar dessutom aktivt inom sektorns nätverk.

Våra värden är förtroende, samarbete och förnyelseförmåga. En viktig hörnsten för den ansvarsfulla verksamheten är att undersöka och uppfatta framtiden och förbereda sig på förändringar. Syftet med Traficoms framtids- och prognostiseringsarbete är att göra intressentgrupper och förvaltningsområdet

varse om kommande förändringar. Vi måste hitta det konkreta och alternativa modeller till exempel för vad omvälvningstekniker, identifierade fenomen och utvecklingsutsikter innebär inom trafiken och kommunikationen. På grund av Rysslands anfallskrig måste vi som samhälle också förbereda oss på nya typer av situationer. Särskilt med tanke på trafiken är det ytterst viktigt att logistiken fungerar och är effektiv för att säkerställa näringslivets och medborgarnas funktionsförutsättningar samt tjänster.

En ansvarsfull ekonomi utgör en stabil grund för Traficoms verksamhet. Utmaningarna inom den offentliga ekonomin förutsätter att vi effektiviserar och använder resurserna allt effektivare. Vi arbetar för digitalisering av processer och tjänster och utnyttjar ny teknik för att öka produktiviteten.

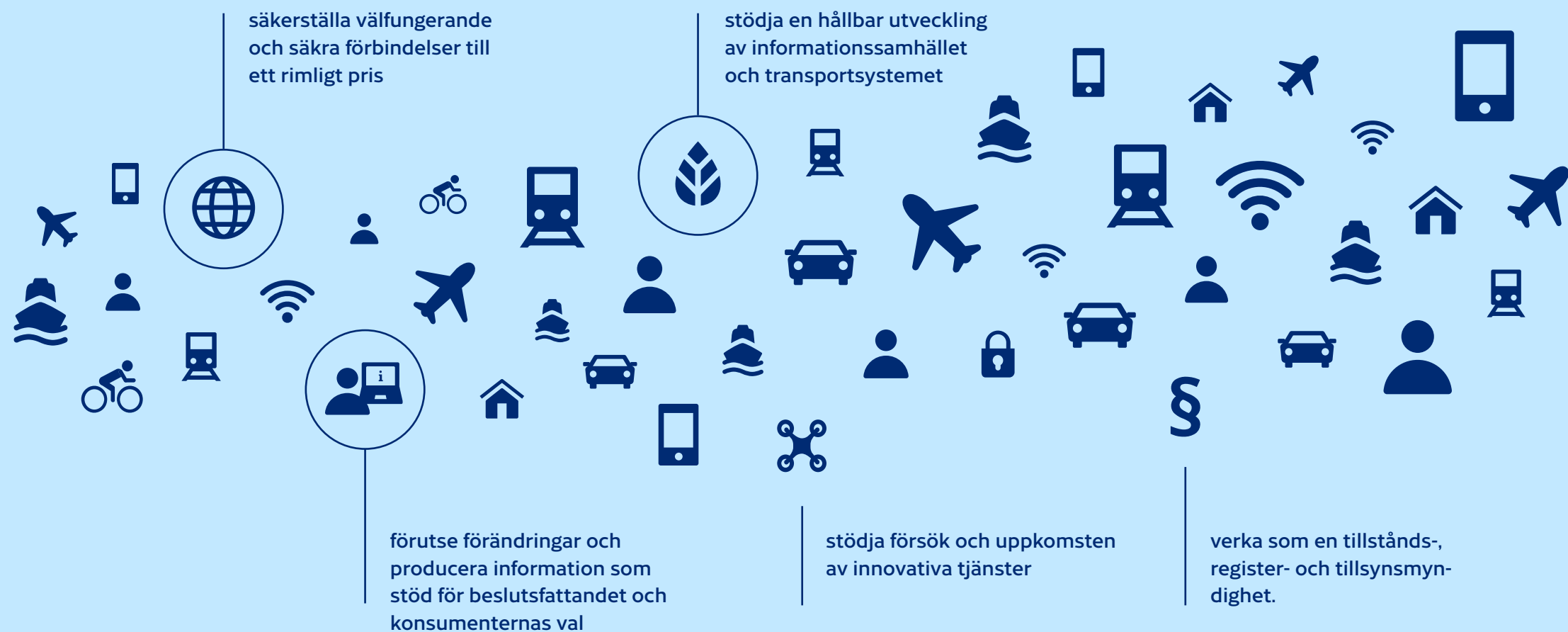
Ämbetsverkets styrkor och omfattande samarbete ger en unik möjlighet att bygga ett säkert, fungerande och hållbart samhälle som består av kompatibla tjänster, data och infrastruktur. Tillsammans får vi människor, varor och data att röra sig smidigt och säkert.

Jarkko Saarimäki
Generaldirektör

Transport- och kommunikationsverket Traficoms roll i samhället

Traficom är en ansvarsfull och dynamisk expert inom trafik, transport och kommunikation, och vår uppgift är att

Ansvarsledning vid Traficom

Vid Transport- och kommunikationsverket Traficom baserar sig strävan efter ansvarsfullhet på ett resultatavtal som ingåtts med kommunikationsministeriet och de mål som satts upp för ämbetsverket i det samt på ämbetsverkets verksamhetsstrategi. Vårt mål är att ta hand om vår livsviktiga miljö, möjliggöra innovativa tjänster samt säkerställa fungerande och säkra trafik- och kommunikationsförbindelser. Generaldirektören leder ämbetsverkets verksamhet med stöd av ledningsgruppen. Ämbetsverkets ledningsgrupp består av generaldirektören, kompetensrådenas överdirektörer, direktören för Nätverket Dataekonomi, kommunikationsdirektören och säkerhetsdirektören.

” Vi har deltagit i arbetet mot människohandel tillsammans med andra myndigheter genom att samordna och producera medvetenhetsutbildning för personal vid flygplatser och flygbolag som direkt arbetar med passagerare för att identifiera och förebygga människohandel. Dessutom har vi i samarbete med myndigheter och aktörer inom civil luftfart utvecklat rapporterings- och larmsystem för omedelbar information om människohandelsfall till myndigheterna.

Tiia Tuomilehto-Kiuru, specialsakkunnig, Transportsystemtjänster, Traficom

Ansvarsmålen som ämbetsverket främjar genom sin verksamhet är nära kopplade till ämbetsverkets samhälleliga effektivitetsmål och resultatavtalsmål.

Traficom utarbetar en ny verksamhetsstrategi under 2024. I och med förnyandet av strategin granskar vi även Traficom's ansvarsprogram och konkretiserar ansvarsmålen och åtgärder för att uppnå målen. Samtidigt utarbetar vi en beskrivning av ansvarsledning och gör den till en del av ämbetsverkets ledningssystem.

Utarbetandet av rapporten

Ansvarsfullhet innebär ansvar för miljön, människor och ekonomin. Statskontoret rekommenderar alla organisationer inom statsförvaltningen att årligen utarbeta en ansvarsrapport om sin verksamhet. FN:s handlingsprogram för hållbar utveckling Agenda 2030 och de 17 mål för hållbar utveckling som ställs i det utgör en gemensam ram för ansvarsrapporteringen. När det gäller 2023 har vi vid Traficom valt att rapportera om tre mål (mål 3, 11 och 13), som vi främjar genom våra kärnuppgifter. Under tidigare år rapporterade vi också om ett fjärde mål (mål 9), vars teman på basis av en ny granskning har sammanförts under de övriga tre målen. Översynen hänför sig till den kontinuerliga utvecklingen av ansvarsarbetet.

Sammanställningen av Traficoms ansvarsrapport har samordnats av en grupp av sakkunniga och representanter för ledningen.

Även Traficoms olika kompetensområden och nätverk har deltagit i valen och bearbetningen av innehållen i denna tredje rapport genom intervjuer och arbete i workshoppar samt genom att kommentera utkastets olika versioner. Liksom i fjol genomförde vi dessutom en intern enkät i ämbetsverkets intranät som gav varje anställd inom Traficom möjlighet att ge förslag på de ansvarsgärningar som ska betonas i rapporten. Vi samlade även in tankar om ansvarstagande av representanter från våra intressentgrupper som vi har ett brett samarbete med i vardagen.

I planerna för att utveckla Traficoms ansvarsarbete under de kommande åren omfattar utarbetande av ämbetsverkets ansvarsprogram och förnyande av rapporteringen om fotavtrycket. På basis av dessa förnyas även ansvarsrapporten som utarbetas årligen.

GLOBALA MÅLEN
FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Traficoms mål för hållbar utveckling

📌 [Läs mer om FN:s mål för hållbar utveckling \(på finska\)](#)

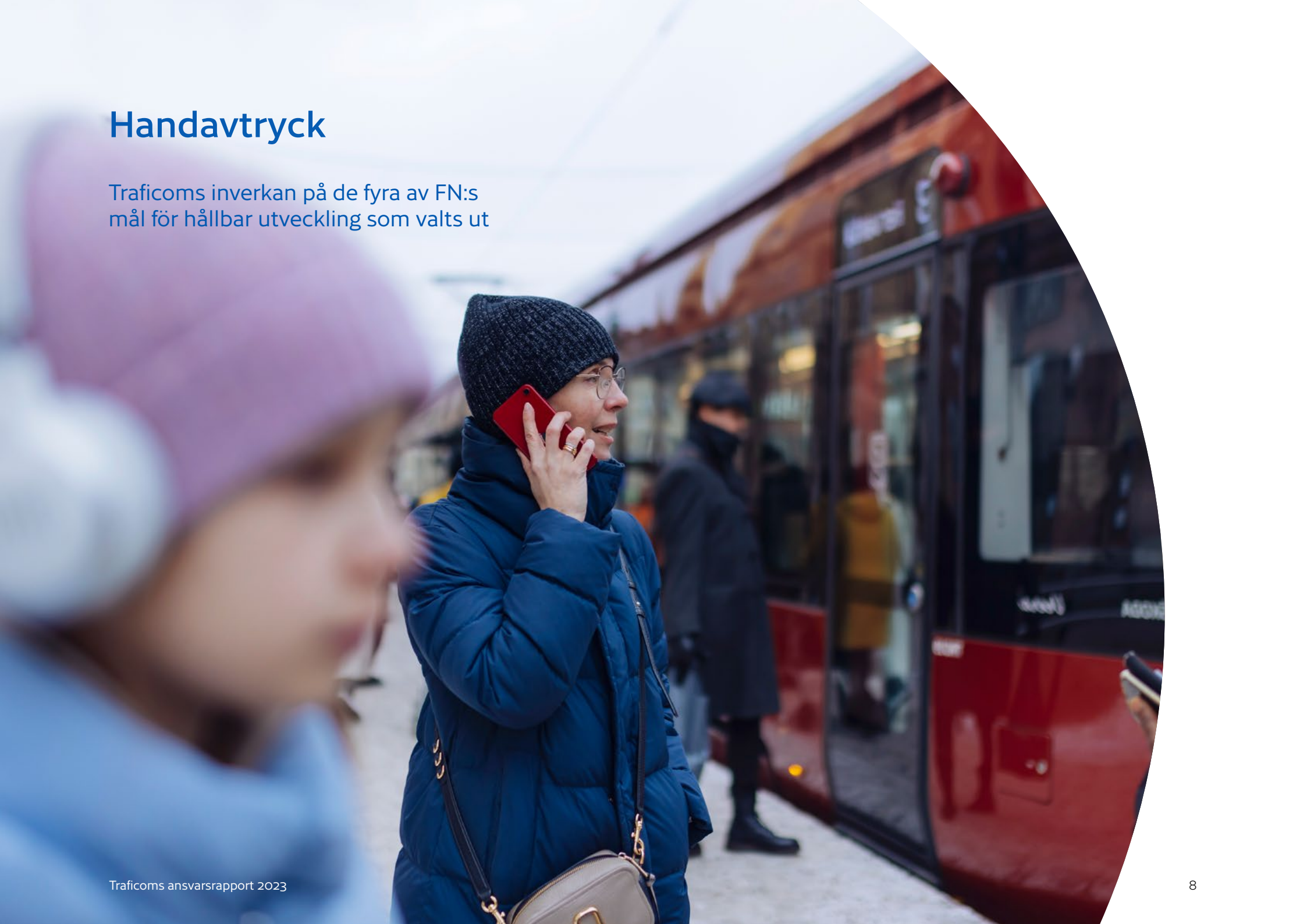
FN-mål 3.
Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar

FN-mål 11.
Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara

FN-mål 13.
Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringen och dess konsekvenser

Handavtryck

Traficoms inverkan på de fyra av FN:s mål för hållbar utveckling som valts ut

Hälsa och välmående

FN-mål 3. Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar

Fakta: Mot en övergripande säkrare trafik

Främjandet av trafiksäkerhet är en av Traficoms centrala uppgifter inom vägtrafik liksom inom luftfart, spår- och sjötrafik.

År 2023 genomförde Traficom en undersökning om motorcyklars och mopeds skick och trafiksäkerhet. Som en del av undersökningen utförde polisen och Traficom i samarbete övervakning av det tekniska skicket på mopeder och motorcyklar. Vid övervakningen granskades 25 mopeder och 47 motorcyklar. Av de granskade mopederna var cirka hälften trimmade.

Grundande av nätverk för mikrotrafikering är en av åtgärderna i trafiksäkerhetsstrategin. Traficom har samordnat nätverkets verksamhet sedan 2022. Nätverket sammanträdde fem gånger under 2023. Medlemmarna i nätverket

består av myndigheter, kommuner, företag som hyr ut elsparkcyklar och andra intressentgrupper. Mötena fokuserar på informationsutbyten i fråga om säkerheten vid användning av elsparkcyklar.

Olika avancerade förarassistanssystem (ADAS) för bilar har funnits på marknaden redan länge och de varierar enligt bilens tillverkningsår och utrustningsnivå. År 2023 publicerade Traficom en serie videor på YouTube där man får bekanta sig med dessa system. Med hjälp av videoserien ökar man förarnas medvetenhet om systemen, ger råd om hur de ska användas och påminner om att det alltid är föraren som i första hand bär ansvaret för hanteringen av bilen och säker körning.

” Vi gör intensiva kontroller i anslutning till förarexamina i samarbete med polisen och Ajo-varma. I de intensifierade övervakningarna kontrollerar vi undervisningsfordonens ändamålsenlighet, skick och undervisningstillstånd. År 2023 granskades totalt 63 fordon med lärare och förare vid fyra verksamhetsställen. I och med tillsynen har mängden brister och förseelser minskat och expertisen har överförts från Traficom till polisen. Vi når lysande resultat med kontinuerligt samarbete.

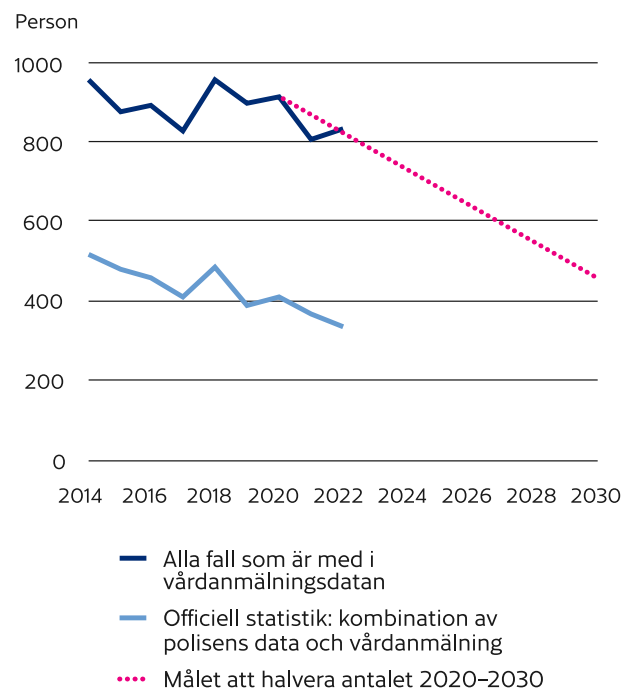
Tiina Tiermas, sakkunnig, Tjänster för bilförare

FN-delmål 3.6

Till 2020 halvera antalet dödsfall och skador i vägtrafikolyckor i världen. Det aktuella EU-målet är att halvera antalet dödsfall och allvarliga skador i vägtrafiken före år 2030.

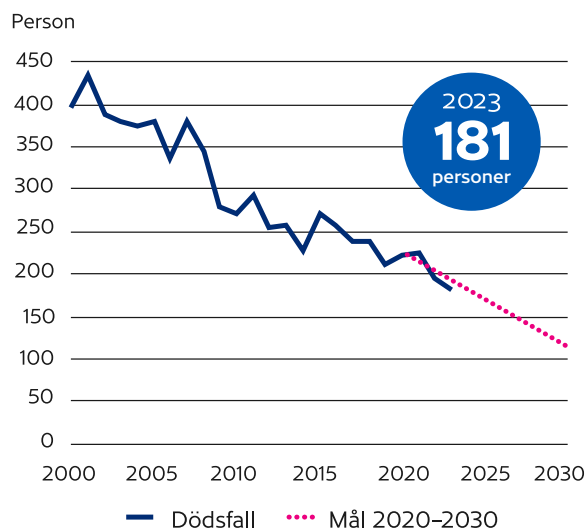

Skadade i vägtrafiken

Källa: Statistikcentralen

Antal döda i vägtrafiken

Källa Statistikcentralen, 2023 förhandsuppgifter.

- 🚀 [Trafiksäkerhetsstrategin 2022–2026](#)
- 🚀 [Mopeder i dåligt skick både på vägen och i olyckor \(på finska\)](#)
- 🚀 [Webbplatsen den osynlige andreföraren](#)

” År 2023 utbildade vi i frågor som gäller körhälsa och trafiksäkerhet vid 24 utbildningar i vilka deltog över 800 yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och cirka 300 yrkesutbildade personer eller studerande inom säkerhets- och logistiksektorn. Vi inledde även ett nytt samarbete med polisen där vi deltog med rådgivning och handledning regionala dagar för läkare. Vår nya närvaro och myndigheternas tillgänglighet har fått uppskattning och många tack.

Petteri Harjuvaara, specialsakkunnig, Tjänster för bilförare

Fakta:

Cybersäkerhet uppstår genom omfattande samarbete

Betydelsen av Cybersäkerhetscentret vid Traficom som en säkerhetsmyndighet för hela samhället har ökat i en omvärld med förändrad cybersäkerhet under de senaste åren. Cybersäkerhetscentret kan med hjälp av observationsförmåga och informationsutbyte i nätverk tillsammans med sina partner snabbt svara på cyberhot som påverkar samhället och avsevärt minska hotens konsekvenser för samhället, den digitala infrastrukturen och medborgarna.

Betydelsen av internationellt samarbete betonades 2023. Finlands nationella samordningscentrum inom ramen för Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet inom näringsliv, teknik och forskning inledde officiellt sin verksamhet vid Transport- och kommunikationsverket i början av år 2023. Funktionen är en del av det EU-omfattande nätverket av samordningscentrum, vars uppgift är att

förbättra egenkapaciteten i cybermiljön, främja forskningen inom cybersäkerhetssektorn och påskynda den tekniska utvecklingen i hela EU.

Cybersäkerhetscentrets uppgifter omfattar att ta fram en kombinerad lägesbild över den nationella cybersäkerheten. År 2023 fortsatte bland annat publiceringen av cybersäkerhetens veckoöversikt där man analyserar de mest betydande nationella och internationella cyberhändelserna varje vecka.

Under 2023 fortsatte vi att stödja företagen och kommunerna för att utveckla och förbättra informationssäkerheten. Cybersäkerhetscentret beviljade 251 företag sammanlagt cirka 5,2 miljoner euro i stöd för utveckling av informationssäkerheten. Tjänsten Nationell kartläggning av angreppsytan (Hyöky) genomfördes för att hjälpa kommunerna. Informationen om observationer hjälper kommunen att skydda sin funktionsförmåga samt säkerheten och

funktionssäkerheten i de tjänster som erbjuds medborgarna.

Traficom har tillsammans med teleoperatörerna utarbetat och genomfört åtgärder för att förhindra internationella bedrägerisamtal och -meddelanden. I oktober 2023 tog man i bruk en spärr för förfalskning av mobilnummer och genom åtgärden har man redan förhindrat till och med över 200 000 bedrägerisamtal dagligen. Tack vare samarbetet har bedrägerisamtal med finländska nummer i praktiken upphört.

[!\[\]\(735ceeed4e566aa93749bb6365185b00_img.jpg\) Informationssäkerhetens år 2023 \(på finska\)](#)

[!\[\]\(67b99c4d964e257c5482ff1b2462b204_img.jpg\) Cybersäkerheten veckoöversikt](#)

[!\[\]\(94480c799e843c3a4dcfaf8c99e6db79_img.jpg\) Hyöky: Nationell kartläggningstjänst av angreppsytan för att förbättra cybersäkerheten i kommunerna](#)

Informationssäkerhetsincidenter totalt (st.)

18 625

2022: 12 947
2021: 17 572

Automatiskt behandlade informations-säkerhetsfall (st.)

209 416

2022: 188 561
2021: 209 237

Störningar i kommunikations-näten (st.)

132

2022: 45
2021: 73

” Att trygga kontinuiteten i de digitala tjänsterna är livsviktigt för hela samhällets funktion, och där har Cybersäkerhetsscentret vid Traficom redan länge varit vår viktigaste partner. I samarbete har vi utvecklat tjänster såsom Havarö och Cybermätaren för att användas av försörjningsberedskapskritiska organisationer, och genom tjänsterna kan de upptäcka cyberhot mot sin verksamhet och utveckla den egna beredskapen. Tillsammans producerar vi information som bidrar till att identifiera framtidens cyberhot och ha beredskap för dem. Det är allas uppgift att ta hand om den digitala säkerheten och genom samarbete kan vi åstadkomma mer.

Jarna Hartikainen, enhetschef, operativa avdelningen, Försörjningsberedskapscentralen

Exempel: **Spårtrafikens säkerhetskultur ger pålitlighet och funktionssäkerhet**

Spårtrafikens säkerhet är summan av flera faktorer. Utöver den tekniska säkerheten och systemsäkerheten spelar också säkerhetskulturen en nyckelroll. En god säkerhetskultur hjälper organisationen att även svara på överraskande utmaningar som uppstår. Förmågan att lyckas i varierande omständigheter är därför ett centralt tecken på en fungerande säkerhetskultur.

Genom att granska säkerhetskulturen kan vi se arbetet i vardagen och orsaker som påverkar valen. Granskningsvinkeln hjälper alltså till att observera hur saker verkligen görs och varför. Genom granskningen hittar organisationerna ofta synvinklar som inte beaktas och kan utveckla den egna verksamheten.

Traficom's arbete för säkerhetskulturen inom spårtrafiken fokuserar på samarbete med systemets aktörer genom att stödja och sporra. Samtidigt utvecklar vi vårt tillvägagångssätt i en stark dialog med Europeiska unionens järnvägsbyrå.

År 2023 utredde vi säkerhetskulturen hos små aktörer och hittade många saker där vi kan intensifiera vårt samarbete. Vi utvecklade också ett verktyg för observation av säkerhetskulturen som kan användas i anknytning till auditeringar av ledningssystemet. I säkerhetsdialogerna diskuterade vi med flera aktörer om

mänskliga och organisatoriska faktorer och bland annat teman i anknytning till kriställighet genom att stödja aktörernas eget utvecklingsarbete.

Att stödja säkerhetskulturen säkerställer den övergripande säkerheten för spårtrafiksystemet vid sidan av andra metoder. Säkerhet medför pålitlighet och funktionssäkerhet, vilket gör spårsystemet mer lockande och därigenom bidrar till att också klimatmålen i anknytning till trafiken uppnås.

Exempel: **Luftfartens säkerhetsplanering i en omvärld som förändras**

Säkerheten i lufttrafiken omfattar flygsäkerhet, tryggnad av luftfarten mot uppsåtliga gärningar som försämrar flygsäkerheten, tryggnad

av luftfartens informationssystem och information samt hälsosäkerhet. Skyldigheterna i fråga om nationella säkerhetsprogram och säkerhetsplaner för luftfarten följer av EU-lagstiftningen och internationella avtal.

Den internationella omvärlden och konkurrensläget inom luftfartssektorn förändras ständigt. Traficom ska som luftfartsmyndighet hålla sig informerad om konsekvenserna av förändringar och förutse dem. Den viktigaste uppgiften är att säkerställa att nödvändiga åtgärder vidtas inom Finlands luftfart för att upprätthålla en hög säkerhetsnivå i rätt tid. Detta görs samordnat genom samarbete när det gäller tillsyn, reglering, delning av information och riskhantering. En aktiv växelverkan och samarbete med luftfartsaktörer säkerställer att åtgärderna grundar sig på aktuell information om den operativa verksamheten i vardagen.

Finlands flygsäkerhetsprogram, som upprätthålls av Traficom, beskriver säkerhetsarbetets ansvar, struktur och förfaringssätt. Dessutom publicerar Traficom årligen Finlands plan för flygsäkerhet. Den innehåller konkreta åtgärder för riskhantering inom luftfarten. År 2023 uppdaterade Traficom förutom säkerhetsplanen dessutom Mål och indikatorer för prestationsförmågan för Finlands luftfart och publicerade en uppdatering den 11 januari 2024.

 [Finlands flygsäkerhetsprogram \(på finska\)](#)

” Vi har redan länge samarbetat intensivt med Traficom för att stävja lufttrafikens globala klimatpåverkan, till exempel i anslutning till utsläppshandeln redan i 15 års tid och i anslutning till CORSIA i nästan ett årtionde. Ömsesidigt utbyte av tankar och idéer med låg tröskel hjälper till att utveckla ansvarsarbetet. Till exempel betydelsen av hållbara flygbränslen (SAF) för att minska utsläppen från lufttrafiken har en central roll i vår klimatstrategi och samarbetet kring initiativet ReFuelEU Aviation stöder detta väl.

Eveliina Huurre, ansvarsdirektör, Finnair

” Den nordiska arbetsgruppen för lufttrafik har varit verksam sedan 1991. Traficom har varit ordförande för gruppen de senaste två åren. Det bästa med samarbetet är att man alltid kan be om råd eller stöd i påverkandet och finna lösningar tillsammans med grannländer med liknande utmaningar.

Katja Lohko-Soner, ledande sakkunnig, Transportsystemtjänster

Hållbara städer

FN-mål 11. Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara

Fakta: Målet är fungerande och säkra förbindelser i vardagen för alla

Målet med den nationella transportsystemplanen, det vill säga Trafik 12-planen, är ett transportsystem som fungerar på ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart sätt samt garanterar en tillräcklig tillgång för människor och näringslivet. Traficom svarar för utvärderingen av inverkningarna av beredningen av Trafik 12-planen och producerar en strategisk helhetsbild av transportsystemet och dess utvecklingsbehov i samarbete med Trafikledsverket och andra intressentgrupper.

Traficom följer vartannat år upp med enkäter hur nöjda medborgarna är med transportsystemet och resekedjorna. Undersökningen ger myndigheter inom transportsektorn och intressentgrupper information om hur nöjda medborgarna är med transportsystemets olika delområden och resekedjornas servicenivå. Nöjdhet med transportomständigheter avser till exempel erfarenheter av hur resorna fungerar och hur säkra de är. När det gäller dessa var medborgarna tämligen nöjda 2023, och medeltalet av utvärderingarna var 3,72. I fråga om nöjdheten kan man se en lindrig nedåtgående trend särskilt i mindre stadsregioner och

kommuner med färre än 20 000 invånare, där även nöjdhetsnivån är störst jämfört med stora stadsregioner.

Med hjälp av digitala förbindelser möjliggörs till exempel distansarbete, uträttande av ärenden hos myndigheter och användning av företagets digitala tjänster. År 2023 lanserade vi tjänsten Bitmätaren.fi som användaren kan använda för att mäta hastigheten i sin bredbandstjänst. Målet är att förbindelserna ska vara tillgängliga på land, till havs, i luften och rymden. Det är viktigt att främja tillgången till tjänster globalt med tanke på den sociala hållbarheten. År 2023 påverkade Traficom aktivt i bestämmandet av 6G-teknik i internationellt samarbete under FN (IMT-2030). Finlands utgångspunkt har varit FN:s mål för hållbar utveckling och Traficom har bidragit till att målen beaktas från början i arbetet för att definiera 6G.

En av principerna är att minska fotavtrycket så att energiförbrukningen för 6G ska vara betydligt mindre än i de tidigare teknikgenerationerna. Det är också viktigt att beakta hållbar utveckling i internationell frekvensplanering.

FN-delmål 11.2

Senast 2030 tillhandahålla tillgång till säkra, ekonomiskt överkomliga, tillgängliga och hållbara transportsystem för alla. Förbättra trafiksäkerheten, särskilt genom att bygga ut kollektivtrafiken, med särskild uppmärksamhet på behoven hos människor i utsatta situationer, kvinnor, barn, personer med funktionsnedsättning samt äldre personer.

Att ta i bruk nya frekvenser på befintliga basstationsplatser minskar miljökonsekvenserna i jämförelse med att bygga nya basstationsplatser.

Täckningen för snabba (100 Mbit/s) 5G-nät bland hushållen

2023	90 %
2022	87 %
2021	82 %

Andel abonnemang med optisk fiber av alla fasta abonnemang (läget i slutet av juni)

2023	65 %
2022	62 %
2021	58 %

Fakta:

De nya kraven på tillgänglighet inom trafik, transport och kommunikation betonar jämlikheten

Med tillgänglighet försöker man se till att alla har jämlika möjligheter att delta och vara aktiva i samhället. I Traficoms arbete innebär detta främjande av tillgänglighet bland annat i persontrafiktjänster, audiovisuella innehållstjänster samt i informationssamhällets elektroniska produkter och tjänster.

I och med EU:s tillgänglighetsdirektiv kommer ämbetsverket att få nya tillsynsuppgifter sommaren 2025. År 2023 förberedde vi oss för de nya uppgifterna, bland annat genom att kartlägga aktörernas skyldigheter, medborgarnas rättigheter och tillsynsmyndigheternas uppgifter. Vi inledde planeringen av kommunikationen och rådgivningen samt arbetet med den nationella uppföljningsgruppen för tillgänglighetsstandarder. De nya tillgänglighetskraven främjar jämlikheten i synnerhet för

personer med funktionsnedsättning, men alla har nytta av att olika produkter och tjänster är tillgängliga och mer användbara.

Traficom deltog i utarbetandet av en tillgänglighetsvision under ledning av Kommunikationsministeriet. Tanken bakom visionen är att självständig och säker mobilitet ska vara möjligt för alla. Dessutom utredde vi tillgängligheten när det gäller materielkraven för bussar. Målet var att för enhetliga materialkraven i den busstrafik som myndigheterna skaffar och identifiera de bästa tillvägagångssätten i anknytning till tillgängligheten. Utredningen presenterades för intressentgrupperna och man fick respons av de som beställer trafiken, trafikföretag och användarnas representanter. På sommaren

färdigställdes även de nya lägesbilderna om tillgängligheten i fråga om taxitrafiken.

Vi främjade tillgängligheten i audiovisuella innehållstjänster genom våra utredningar om kvaliteten på programtextningarna för tv-kanalen Nelonen och genom att förplikta Sanoma Media Finland Oy att avhjälpa bristerna i textningstjänsten. I augusti 2023 konstaterade vi att Nelonens textningstjänst uppfyller kraven i lagen när det gäller tydlighet och begriplighet.

 [Tillgänglighet](#)

 [Medborgarnas nöjdhet med transportsystemet och resekedjorna](#)

 [Bitmätaren](#)

Nöjdhet med resornas funktion och säkerhet i allmänhet (utvärderingarnas medeltal)

Svarsskala 1–5, där 5 är mycket nöjd och 1 mycket missnöjd

Nöjdhet med resornas funktion och säkerhet i allmänhet	2019	2021	2023
Alla respondenter	3,79	3,75	3,72

Nöjdhet med tillgängligheten	2017	2019	2021	2023	2023*
Gångmiljön	3,62	3,75	3,70	3,70	3,52
Den lokala kollektivtrafiken	3,41	3,78	3,73	3,77	3,43
Busstrafiken, långa resor	3,38	3,64	3,57	3,43	-
Tågtrafiken, långa resor	3,58	3,75	3,69	3,76	3,67
Lufttrafiken, långa resor	3,69	3,82	3,81	3,90	-

* Respondenter med funktionsnedsättning som svarat

Exempel:

Vi är ett stöd för kommunerna för att främja hållbar och säker trafik

Nästan varje kommun i Finland har klimatmål, och åtgärder som inriktas på trafiken är centrala i kommunernas klimatarbete. Traficom stöder kommunerna på flera sätt för att främja hållbar och säker trafik och kommunikation. De stöd som vårt ämbetsverk beviljar påskyndar förändringen och utvecklingen, och med hjälp av dem bygger vi en allt mer fungerande, hållbarare och säkrare framtid.

Traficom hjälper kommunerna att genomföra projekt med statsunderstöd för att på ett konkret sätt främja hållbar och säker mobilitet, byggande av snabba bredbandsförbindelser och cybersäkerhet. Genom att dela information om kommunikationsförbindelser, rena fordonsanskaffningar, trafiksäkerhet och hållbar mobilitet hjälper vi kommunerna att fatta goda beslut och främja viktiga mål.

Statsunderstödens verkningar ska utvärderas regelbundet. I enlighet med statsunderstödslagen ska statsbidragsmyndigheten på lämpligt sätt följa resultaten och ändamålsenligheten i fråga om användningen av statsunderstöd som den beviljat samt deras verkningar på konkurrensen och olika befolkningsgruppers ställning liksom deras miljökonsekvenser och andra verkningar. År 2023 färdigställdes en utredning där man granskade hur effektiva statsunderstöden är i fråga om programmen för främjande av trafiksäkerhet, mobilitetsstyrning samt gång och cykeltrafik samt statsunderstödsprocessernas funktion och utvecklingsbehov. Bedömningen av statsunderstödens verkningar fortsätter 2024.

➤ [Traficom är ett stöd för kommunerna för att främja hållbar och säker trafik \(på finska\)](#)

➤ [Utredning av verkningsfullheten av statsunderstöd för mobilitetsstyrning och trafiksäkerhet](#)

➤ [Understöd och bidrag som Traficom beviljar](#)

” År 2023 firades Europeiska mobilitetsveckan redan för 20:e gången i Finland. Veckan som Motiva och Traficom ordnar tillsammans är en ypperlig möjlighet för kommuner och städer att årligen synliggöra det arbete de utför för hållbar mobilitet. Under jubileumsåret vi fick med 45 kommuner, vilket är ett rekordantal, för att synliggöra alternativa former av vardagsmobilitet. Gång, cykling, kollektivtrafik, samåkning – vi uppmuntrar att pröva.

Jenni Marsio, koordinator för mobilitetsveckan i Finland, Motiva Oy

Exempel:

Rättigheter för personer med funktionsnedsättning eller nedsatt rörlighet i olika trafikformer

Traficom distribuerar information och övervakar rättigheter för personer med funktionsnedsättning eller nedsatt rörlighet som grundar sig på EU:s förordningar om passagerarrättigheter. Personer med funktionsnedsättning eller nedsatt rörlighet har rätt till kostnadsfri assistans i flyg-, tåg-, båt- eller busstrafik i EU. Dessa rättigheter gäller personer som vid användningen av transportmedel har permanent eller temporärt begränsad funktionsförmåga. Till exempel äldre passagerare, rullstolsburna personer eller personer med syn- eller hörselnedsättning kan få assistans under en resa. Alla funktionsbegränsningar är inte synliga, såsom autism eller demenssjukdomar.

Assistanstjänsten tillhandahålls av en för ändamålet utbildad personal under resans olika skeden. Assistans kan fås till exempel vid flygplatsincheckningen, förflyttning till

transportmedlet och i transportmedlet under resan. Resenären har rätt att avgiftsfritt transportera mobilitetshjälpmedel och assistanshund. Det ska vara möjligt att göra bokningar och få biljetter utan tilläggskostnader. Villkor i anknytning till personer, möjliga följeslagare och transport av hjälpmedel ska meddelas i tillgängligt format.

Det lönar sig att alltid meddela om assistansbehovet på förhand. Fastän en förhandsanmälan inte har gjorts ska man alltid försöka ge assistans, så att en person med funktionsnedsättning kan resa på den tur hen bokat. Vid problem med assistenttjänsten ska man utan dröjsmål kontakta transportören eller den ansvariga för stationen eller hamnen. Om besväret inte ger resultat kan ärendet anmälas till Traficom.

 [Rättigheter för personer med funktionsnedsättning eller nedsatt rörlighet i olika trafikformer](#)

” Med hjälp av nya trafikprognosmetoder kan vi förbättra förmågan att bedöma konsekvenser och utreda hur konsekvenserna inriktas till olika befolkningsgrupper och hur förändringarna påverkar utsläpp och olyckor. Samtidigt kan man snabbt skapa scenarier om hur befolkningens och samhällets strukturuomvandlingar påverkar mobiliteten. Vårt mål är att skapa en öppen och transparent modell för att så många som möjligt kan använda informationen den genererar.

Jens West, specialsakkunnig, Transportprognostiseringsteamet

Klimatgärningar

FN-mål 13. Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringen och dess konsekvenser

Fakta:

Mot utsläppsminskningar inom vägtrafiken på en stabil kunskapsbas

Ungefär en femtedel av alla växthusgasutsläpp i Finland kommer från inrikestrafiken. Cirka 96 procent av dessa utsläpp orsakas av vägtrafiken.

Med 55 %-paketet avses den helhet av lagstiftningsförslag 2021 vars syfte är att säkerställa att EU:s klimatmål uppnås. Förslagen gäller till exempel infrastrukturen för alternativa bränslen, koldioxidutsläppsnormer för fordon, utsläppshandeln samt alternativa bränslen i sjö- och lufttrafiken. År 2023 deltog Traficom i verkställandet av flera lagstiftningsinitiativ för 55 %-paketet. Vi stödde ministerierna i beredningen av verkställande EU-lagstiftning eller kompletterande nationell lagstiftning samt förberedde oss för att överta de tillsyns- och andra myndighetsuppgifter som anvisats Traficom.

År 2023 utvecklade vi även kunskapsunderlaget för uppföljning och utvärdering av

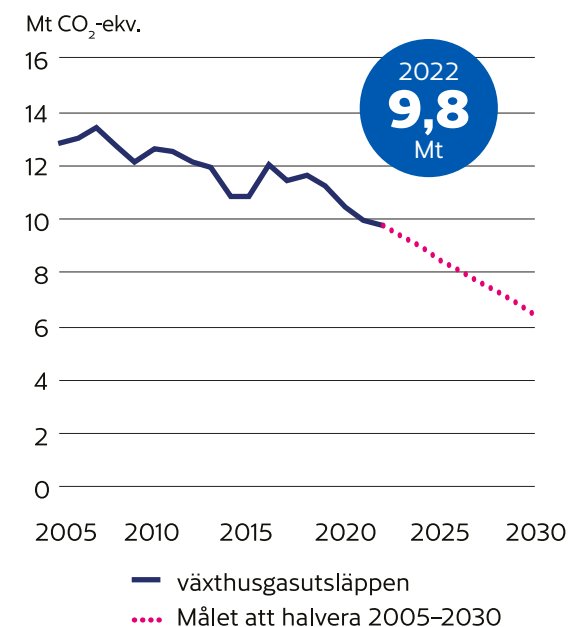
klimat- och andra miljökonsekvenser. Vi publicerade bland annat en uppdaterad grundläggande prognos om fordonsparken och växthusgasutsläppen som beskriver den sannolika utsläppsutvecklingen inom vägtrafiksektorn fram till 2050. Jämsides med den publicerade vi även ett så kallat politiskt scenario som innefattade potentiella tilläggsåtgärder för att uppnå de eftersträvade utsläppsminskningarna. År 2023 deltog vi även aktivt i utvecklingsarbetet för miljökonsekvensbedömning inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde. Arbetet för att stödja kunskapsbaserad politisk förberedelse och beslutsfattande fortsätter under 2024 i förvaltningsområdets arbetsgrupp för utveckling av konsekvensbedömningsförmågan.

 [55 %-paketet](#)

FN-delmål 13.2

Integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering på nationell nivå med beaktande av att Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar är det främsta internationella, mellanstatliga forumet för förhandlingar om hur världen ska hantera klimatförändringarna.

Växthusgasutsläppen från inrikestrafiken

Källa: Statistikcentralen. 2022 förhandsuppgifter.

Fakta:

Uppföljningen av energiförbrukningen i kommunikationsnät fortsatte

Informations- och kommunikationsteknologi (IKT) har en nyckelroll beträffande minskningen av klimatpåverkan i många andra branscher. Å andra sidan har de nät, apparater och datacenter som IKT kräver också sitt eget fotavtryck på energiförbrukningen, utsläppen och förbrukningen av material.

År 2023 fortsatte Traficom verkställandet av kommunikationsministeriets klimat- och miljöstrategi för IKT-branschen genom att bland annat genomföra en årlig insamling av information om nätens energiförbrukning bland de största teleföretagen. Insamlingen av information var en fortsättning på pilotinsamlingen 2022. Med hjälp av informationen får vi en mer detaljerad bild än tidigare av branschens miljökonsekvenser och kan vi följa utvecklingen av kommunikationsnätens energiförbrukning.

” Världsradiokonferensens (WRC) beslut har stor betydelse för Finlands framtida kommunikationsnät och -tjänster. Dessa internationella beslut har en direkt inverkan på hur Finland svarar på informationssamhällets växande kommunikationsbehov. Därför samarbetar vi intensivt internationellt när det gäller frekvenser.

Jarno Ilme, överdirektör, Digitala förbindelser

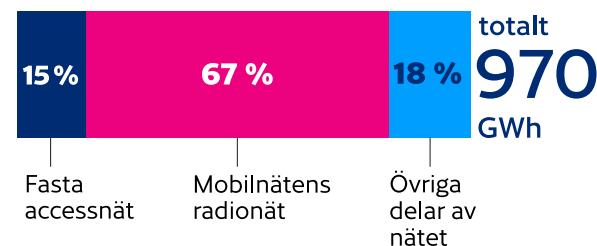
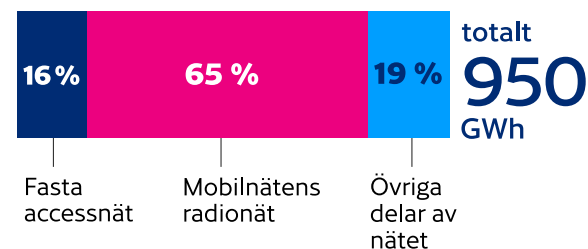
Enligt utredningen var kommunikationsnätens energiförbrukning år 2022 omkring 970 gigawattimmar. Mest energi förbrukas av de delar som är närmast slutanvändaren. Dessa är i fråga om de fasta näten accessnätet och i fråga om mobilnätet radionätet. Av resultaten framgår att mobilnätet förbrukar betydligt mer energi per överförd bit jämfört med det fasta nätet. Traficom deltar även i samarbete på EU-nivå för att utveckla för sektorn gemensamma uppföljningsindikatorer för miljökonsekvenser.

[Klimat- och miljöstrategi för IKT-branschen](#)

[Kommunikationsnätens energiförbrukning](#)

De finländska kommunikationsnätens energiförbrukning 2021-2022

Exempel:

Skrotningspremien och anskaffningsstödet för elbilar sporrade till hållbara färsätt

År 2023 genomförde Traficom en uppföljningsundersökning om skrotningspremiökampanjen och anskaffningsstödet för elbil. Båda är statsunderstöd för privatpersoner i syfte att minska växthusgasutsläppen från trafiken och förnya Finlands bilbestånd.

I skrotningspremiökampanjen kunde man få statsunderstöd för anskaffning av en ny bil, elcykel eller kollektivtrafiktjänster genom skrotning av en gammal bil med höga utsläpp. Kampanjens obestridliga stjärna var en elassisterad cykel – över 70 procent av alla skrotningspremier användes för att köpa en sådan. I och med kampanjen fick en elassisterad cykel mycket positiv uppmärksamhet som en miljövänlig och hälsofrämjande mobilitetsform och de anskaffade cyklarna såg ut att vara i aktiv användning. Undersökningen påvisade att en elcykel är ett värdefullt transportmedel för att ersätta bilresor.

Anskaffningsstödet för elbilar kunde endast fås för anskaffning av elbilar. Anskaffningsstödet var mycket populärt och enligt uppföljningsundersökningen kan man konstatera att stödet inriktades i rätt tid med tanke på energiomvälvningen. Mottagarna av understöd för köp av en elbil hade motiverats av viljan att minska körkostnaderna på lång sikt och viljan av att minska miljökonsekvenserna av den egna mobiliteten. Enligt undersökningen var de som skaffat en elbil mycket nöjda med sin nya bil och upplevde att användningen och laddningen är enkel, angenäm och behändig.

- 📌 [Skrotningspremiökampanjen åren 2020–2021 \(på finska\)](#)
- 📌 [Inverkan av anskaffningsstödet för renodlade eldrivna personbilar 2018–2022 \(på finska\)](#)

” Många undrar om det är lönsamt att övergå till elbil och hur klimatvänlig elbilismen slutligen är. För att svara på just denna fråga har vi i Klimatpanelen utvecklat Bilkalkylatorn som kan användas för att behändigt jämföra nya personbilers utsläpp och kostnader under hela livscykeln. År 2023 publicerade vi tillsammans med Verne och Traficom en liknande kalkylator för att jämföra utsläpp och kostnader för paket- och lastbilar.

Jyri Seppälä, ordförande, Klimatpanelen

Exempel:

Traficom har en förvaltningsroll i utsläppshandeln inom sjöfarten

År 2023 förberedde Traficom sig för att integrera sjötrafiken i EU:s utsläppshandelssystem från och med ingången av 2024.

Förhandlingarna om ändringar i EU:s utsläppshandelssystem och utvidgning av systemet till att omfatta utsläpp från sjötrafiken slutfördes våren 2023. Traficom stödde kommunikationsministeriet i förhandlingarna om sjötrafiken i fråga om tekniska frågor, särskilt de undantag som föreslås för vintersjöfarten och som är viktiga för Finland. Traficom deltog också i beredningen av den nationella lagen om utsläppshandel.

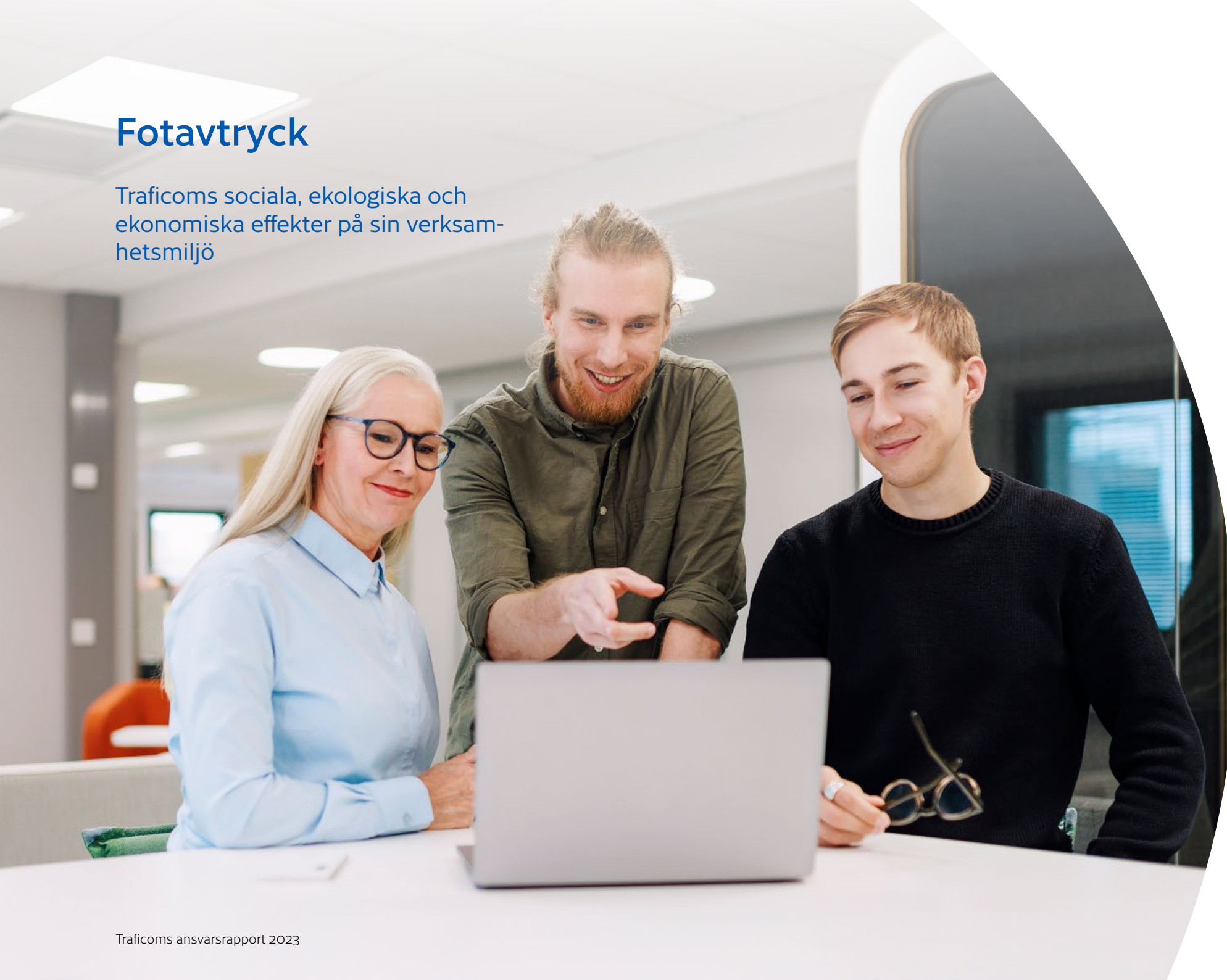
År 2023 inledde Traficom förberedelser för rollen som förvaltningsmyndighet med ansvar för rederibolag inom handeln med utsläpp från sjötrafiken. Traficom ordnade en presskonferens för aktörerna inom branschen och publicerade ett pressmeddelande om ämnet. Traficom beredde också förvaltningsbeslut som den kommer att fatta i egenskap av förvaltningsmyndighet. Verksamheten som förvaltningsmyndighet för utsläppshandeln kommer att utvidga Traficom's uppgiftsfält. Traficom kommer att vara förvaltningsmyndighet för utsläppshandeln även för vissa rederibolag från tredjeländer.

[Sjötransporter inkluderas i EU:s utsläppshandelssystem från och med den 1 januari 2024](#)

Fotavtryck

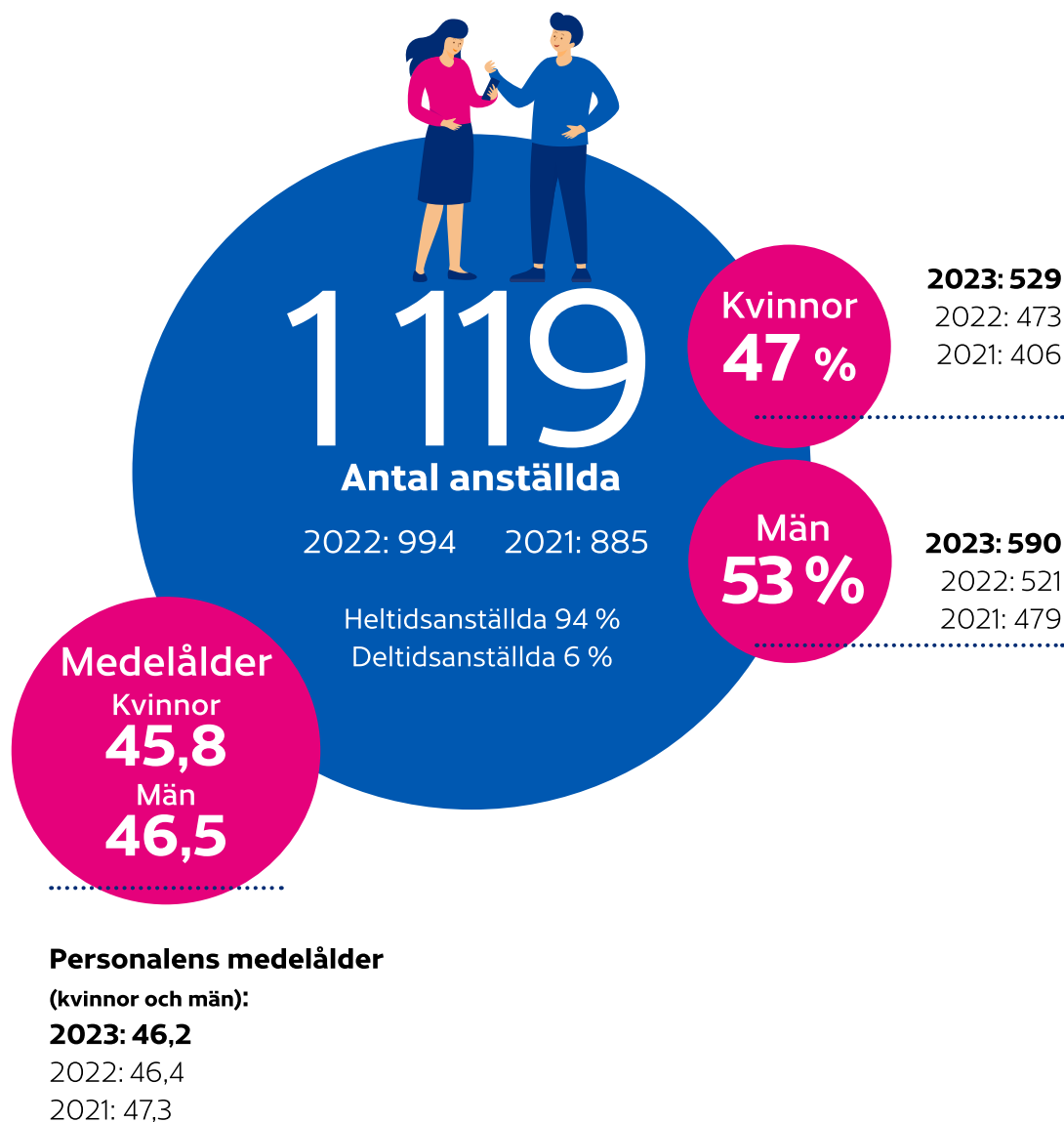
Traficoms sociala, ekologiska och ekonomiska effekter på sin verksamhetsmiljö

Välmående personal

År 2023 hade Traficom 1 119 anställda och vi arbetade på totalt 15 verksamhetsställen runt om i Finland. Arbetet utförs på flera ställen genom att kombinera distansarbete och närarbete på verksamhetsställena. Traficoms personal har varit mycket nöjda med möjligheterna till flexibelt distansarbete och att rutinerna för distans- och närarbete har kunnat bestämmas på basis av arbetsuppgifterna i tjänstehelheterna och teamen. Man eftersträvar att kontinuerligt utveckla möjligheterna till arbete på flera ställen, exempel på sådant är att samhörigheten stärks och enkäter som kartlägger användbarheten för olika lokaliteter.

Principer och åtgärder för utveckling av kompetensen för Traficoms personal samlas i en personal- och utbildningsplan som uppdateras årligen. Vid Traficom har man tagit i bruk gemensamma inlärningsstigar som innefattar till exempel introduktionsmaterial för personalen, allmänna och fördjupade säkerhetsutbildningar samt ett brett urval av temautbildningar som stöd för arbetet och för att säkerställa gemensamma funktionssätt.

” I vår enhet började vi använda en mall för lägesbild av arbetsveckan där alla bedömde veckans huvudsakliga arbetsuppgifter och tidsåtgången. Vi går även igenom helheter från föregående veckan och stämningen. Den gemensamma verksamhetsmodellen har gjort enhetens gemenskap mer sammansvetsad och medfört transparens i mångsidiga helheter och arbetsbelastningen. Vi deltog med en idé i ämbetsverkets tävling Vardagens Superhjältar och har delat den förträffliga verksamhetsmodellen inom ämbetsverket.

Laura Puranen, Specialsakkunnig, Utvecklings- och samarbetsenheten vid Cybersäkerhetscentret vid Traficom

Årsverken 1070

2023

Fast anställda 961 Visstidsanställda 158

2022

Fast anställda 864 Visstidsanställda 130

2021

Fast anställda 838 Visstidsanställda 47

Arbetsstrivsel

Totalindex för arbetsstrivsel på skalan 1–5*

2023..... 3,65

2022: 3,66, 2021: 3,52

*Svarsprocent

2023: 73,6 / 2022: 73,3 / 2021: 74

Ekologiskt fotavtryck och ansvarsfulla upphandlingar

Skadliga miljökonsekvenser i Traficoms verksamhet är fastigheternas energiförbrukning, arbetsresor, resor mellan hemmet och arbetsplatsen, materialanvändning samt upphandling av tjänster och produkter. Att utveckla ansvarstagandet vid upphandlingar är ett sätt att minimera skador och å andra sidan främja värden som överensstämmer med hållbar utveckling. Upphandlingar är ämbetsverkets största utgiftspost, och med dem kan man åstadkomma betydande effekter. Vid beredningen av upphandlingar bedömer vi huruvida vi genom upphandlingen kan främja hållbar

utveckling genom perspektiven för miljöansvar, socialt ansvar och ekonomiskt ansvar.

De största utgiftsposterna i Traficoms ekonomi är köp av tjänster och personalkostnader. År 2023 uppgick ämbetsverkets totala kostnader till 223 miljoner euro, varav 132 miljoner euro gick till köp av tjänster och 89 miljoner euro till personalkostnader. År 2022 uppgick ämbetsverkets totala kostnader till 190 miljoner euro, varav 109 miljoner euro gick till köp av tjänster och 75 miljoner euro till personalkostnader.

” Vi har redan under några år vidtagit åtgärder för att öka andelen elektronisk fakturering när det gäller debetsedlar för fordonsskatt. I november 2023 tog vi i bruk Suomi.fi-meddelanden vid sidan av e-faktura och OmaPosti. I mars 2024 överskred antalet elektroniskt skickade debetsedlar för fordonskatt 50-procentsgränsen. Vårt arbete är en del av digitaliseringen inom statsförvaltningen. Det är fint att ansvarstagande också medför konkreta inbesparingar.

Antti Hänninen, specialsakkunnig, Tjänster för bilförare

Digitala tjänster ökade sin popularitet

I utvecklingen av Traficoms verksamhet ingår också digitalisering och automatisering av ämbetsverkets kundservice och serviceprocesser. Digitaliseringen minskar förbrukningen av naturresurser och i bästa fall förbättrar den kundupplevelsen, minskar mängden fel och missbruk samt effektiviserar arbetet för Traficoms anställda. Målet var att i fråga om digitaliseringsgraden i ämbetsverkets tjänster

nå minst samma nivå som 2022. År 2023 uppnådde vi vårt mål när digitaliseringsgraden i fråga om registrering av fordon, registrering av farkoster, körkortstjänster och radiotillstånd ökade till 73 procent (utfallet 2022 var 71,5 procent).

 [Traficoms bokslut \(på finska\)](#)

Transport- och kommunikationsverket
Traficom

PB 320, 00059 TRAFICOM
tfn 029 534 5000

traficom.fi

Traficoms publikationer 16/2024
ISBN 978-952-311-925-3
ISSN 2669-8757 (webbpublikation)

TRAFICOM
Transport- och kommunikationsverket